

Türkiye’de Okul Temelli Yönetim Konusunda Yapılan Araştırma Sonuçlarının Toplu Değerlendirilmesi

The Collective Evaluation Of Results Research Published On School Based Management in Turkey

Dr. Öğretim Üyesi Hacı Hüseyin TAŞAR *

Öz:

Okul temelli yönetim; bütçe, personel, plan ve program konularında “karar alma yetki ve sorumluluğunun”; eğitim merkez ve taşra birimlerden, içerisinde okul paydaşlarının yer aldığı okul yönetim yapılarına aktarılması girişimlerini içermektedir. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de okul temelli yönetim konusunda yapılan lisansüstü tez ve makale çalışmalarının sonuçlarını toplu değerlendirmektir. Bu amaçla Ulusal Sosyal ve Beşeri Bilimler (ULAKBİM) veri tabanı ve Yükseköğretim Kurulu Tez Veri Merkezi; “okul temelli yönetim”, “okul merkezli yönetim”, “okula dayalı yönetim” anahtar kelimeleri ile taranarak ulaşılan tez ve makalelerin tamamı betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan incelemede Türkiye’de okul temelli yönetim konusunda yapılan tez ve makale çalışmalarının; okul temelli yönetimi kuramsal açıdan inceleme, okul temelli yönetime ilişkin öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşlerini belirleme ve okul temelli yönetimin Türkiye’de uygulanabilirlik durumunu değerlendirme amaçlarına dönük olarak yapıldığı görülmektedir. Okul temelli yönetim yaklaşımının kuramsal yönünün çalışıldığı araştırmalarda, bu yaklaşımın; tanımı, önemi, **güçlü ve zayıf yönleri, temel unsurları**, dayandığı temel varsayımlar gibi konular ele alınmıştır. Bu grup-

* Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Adıyaman, Türkiye, hhtasar@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9563-0440>.

taki araştırmalarda, eğitim paydaşları nezdinde bir farkındalık oluşturma amaçlanmıştır. Araştırmada, elde edilen bulgu ve sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, okul temelli yönetim konusunda yapılan çalışmaların büyük oranda birbirinin tekrarı niteliğinde olduğu ve büyük oranda aynı grupta yer alan katılımcılarla çalışıldığı görülmüştür. Araştırmada, yapılacak sonraki çalışmalarda, iyi bir literatür taramasının yapılması gerektiği; öğrenci, veli, eğitim merkez ve taşra yöneticileri gibi eğitim paydaşlarının görüşlerinin de alınması, önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Okul temelli yönetim, okul merkezli yönetim, okula dayalı yönetim.

Abstract:

The aim of this study is to review the results of graduate thesis studies and articles conducted on school based management in Turkey comprehensively and raise the awareness among the researchers and educators. The literature review revealed that there is not any study investigating the results of thesis studies and articles about school based management in Turkey comprehensively. As a result this study is thought to be necessary in the field; moreover, it is distinctive and it may form the basis for similar studies in the future. Turkish Academic Network and Information Center (ULAKBİM) database and Higher Education Council Thesis Center were used for the search of related theses and articles. Criterion sampling method was used and 10 articles and 10 theses were found with the search of “school based management”, “school centered management” keywords. Full texts of two theses were not available and as a result these studies were eliminated from the study. 10 articles and 8 theses studies, in total 18 scientific studies were investigated for the study. Content analysis method was used for the data analysis. The results of the study showed that the studies conducted on school based management generally investigate teacher and manager reviews on school based management and the applicability of the approach in Turkey.

Keywords: School based management, school centered management, research trends

Giriş :

Etkili okul hareketi ekseninde yapılan araştırmalarda, okul çıktılarının niteliği ile okul temelli yönetim yaklaşımı arasında olumlu ilişkinin olduğu bulguları, okul temelli yönetim yaklaşımının doğmasında etkili olan temel faktörler arasında yer almaktadır. Okul temelli yönetim, okulu geliştirmek amacıyla, uygulamalara ilişkin konularda okul düzeyinde katılımlı karar almayı hedefleyen, eğitimin yerinden yönetim biçimidir (David 1989; Young 1989). Okul temelli yönetim özellikle; Amerika, İngiltere, İsrail, Avustralya, Kanada olmak üzere, dünyanın değişik bölgelerinde değişik biçimlerde uygulama alanı bulmuştur (Taylor ve Bogotch, 2004; Murphy ve Beck 1995; Allen 2010; World Bank 2007; Caldwell 2005). Okul temelli yönetim; bütçe, personel, plan ve program konularında “karar alma yetki ve sorumluluğunun”, eğitim merkez ve taşra birimlerden, okul düzeyine aktarılması girişimlerini içermektedir (Bandur, 2012; Cheong ve Mok 2008; Gammage 2008; Caldwell 2005; Nir 2002; Herman ve Herman 1992; Malen, Ogawa ve Kranz 1989).

Okul temelli yönetim, alanyazında; “okul temelli yönetim”, “okula dayalı yönetim”, “âdem-i merkeziyetçilik”, “eğitimde yeniden yapılanma”, “katılımlı karar alma”, “yerinde yetki”, gibi kavramlarla da ifade edildiği görülmektedir. Bu araştırmada “okul temelli yönetim” (OTY) kavramı kullanılmıştır. Okul temelli yönetim okulların hareket alanını genişletme, eğitim öğretim ve yönetim faaliyetlerini etkin hale getirme paradigmaları üzerine kurulmuştur (Cobbold 2012; Bandur 2008; Volansky ve Friedman 2003). Okul temelli yönetimde, öğretmen, veli gibi okul paydaşlarının görev ve sorumluluk alanları genişlemiştir (Taylor ve Bogotch 2004; Murphy ve Beck 1995; Fullan ve Watson 1999).

Okul temelli yönetimin iki temel modeli yaygın olmakla birlikte (Malen, Ogawa ve Kranz 1989) oldukça farklı uygulama biçimleri ortaya çıkmıştır. Bütçe, personel ve program konularında karar alma yetki ve sorumluluğunun *büyük* oranda okul iç paydaşlarında olan modelde, okul yönetimi; okul müdürü, *öğretmen*, veli ve öğrenci temsilcilerinden oluşmaktadır (Taşar 2009). Diğer modelde ise karar alma yetki ve sorumluluğu; okul müdürü, öğretmen, veli, öğrenci, eğitim taşra ve yerel yönetim temsilcileri arasında *paylaşılmaktadır* (Taşar 2009). Bu paydaşlar, okul yönetim yapılarında eşit düzeyde temsil hakkına sahiptirler. Okul temelli yönetimin olumlu yönlerini Neal (1991) şu şekilde sıralamaktadır:

- Uzmanlaşmayı arttırması,
- Okullar arası rekabeti arttırması,
- Veliye, okul ve öğretmen seçime hakkı vermesi,
- Okul paydaşlarının moral ve motivasyonunu yükseltmesi,
- Okul paydaşlarını okul yönetimine ve karar alma sürecine katması,
- Eğitim finansmanının etkililik ve verimlilik temelinde kullanımı sağlaması,
- Okul kaynaklarının kullanımında öğrenci ihtiyaçlarına öncelik vermesi,

Okul temelli yönetim uygulamalarında, koşullar iyi oluşturulmadığında; daha fazla iş yükü, düşük etkililik, uzmanlığın etkisini azaltma, performansta belirsizlik, personel geliştirmeye artan ihtiyaç, rol ve sorumlulukların karıştırılması, koordinasyon güçlüğü, (Özdemir 1996; Güçlü 2000) gibi olumsuz yönleri de mevcuttur. Okul temelli yönetim yaklaşımı, okul yönetim yapılarına kendi bütçesini oluşturma ve harcama yetkisi vermiştir (Oden ve Kim 1992).

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de okul temelli yönetim konusunda yapılan lisansüstü tez ve makale çalışmalarının sonuçlarını toplu değerlendirmektir. Yapılan literatür taramasında, Türkiye’de okul temelli yönetim konusunda yapılan tez ve makale çalışmalarının sonuçlarını bütünsel açıdan ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışma bu gereksinimden dolayı yapılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın özgün olduğu ve araştırma bulgu ve sonuçlarının gelecekte bu yönde yapılacak araştırmacılara yol göstereceği ve eğitim paydaşları nezdinde bir farkındalık oluşturacağı beklenmektedir.

Yöntem:

Bu araştırma nitel temelde desenlemiş olup, verilerin incelenmesinde içerik analizi yöntemi temel alınmıştır. İçerik analizi, verilerin kodlara ve kategorilere göre düzenlenmesi, tanımlanması ve bulgulara gidilmesi aşamalarını içermektedir (Yıldırım ve Şimşek 2013; Patton 2014; Falkingham ve Reeves 1998). İçerik analizi aynı konuda münferit olarak yapılan araştırmaların, temalar oluşturularak bir arada incelenmesi ve yorumlanması durumudur (Çalık ve Sözbilir 2014). Başarılı bir içerik analizi için, konuya ilişkin belgelerin toplanması, incelenmesi ve belli durum ya da görüşleri ortaya çıkaracak düzenlemelerin yapılması gerekir (Karasar 2007). Araştırmada verilerin gruplanması ve analizi sürecinde Sözbilir vd. (2012) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak bu çalışmaya uyarlanan “Yayın Sınıflama Formu” kullanılmıştır. Araştırmada evren olarak, Ulusal Sosyal ve Beşeri Bilimler (ULAKBİM) veri tabanında yayınlanan makalelerin ve Yükseköğretim Kurulu Tez Veri Merkezinde bulunan tezlerin tamamı alınmıştır. Yapılan tarama sonucu ulaşılan 10 tez ve 10 makaleye ulaşılmıştır. Ulaşılan 10 tezden iki tanesine tam erişim izni verilmediğinden değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmaya ilişkin veriler 8 tez ve 10 makale çalışmasından elde edilmiştir.

Bulgu ve Yorum:

Yapılan literatür taraması ve içerik analizi sonucunda, okul temelli **yönetim** konusunda yapılan araştırmaların; eğitim paydaşları nezdinde farkındalık oluşturma (Güçlü 2000; Şahin 2003; Kapusuzoğlu 2008; **Özdemir 1996**; Summak ve Karadağ 2009), **öğretmen ve yönetici görüşlerini belirleme** (Aytaç 1999; Yalçınkaya 2004; Tunç vd. 2012; Ekşi ve Kaya 2011; Çankaya ve Gün 2016; Aksoy 2016; Uz 2009) ve okul temelli yönetimin Türkiye’de uygulanabilirlik durumunu inceleme (Karataş vd. 2017; Summak ve Roşan 2006; Taşar 2009; Tatık 2013) amaçlarına dönük ola-

rak yapıldığı görülmektedir. Türkiye’de okul temelli **yönetim** konusunda yapılan tez ve makale çalışmaları, gruplanarak sonuçları ile birlikte aşağıda verilmiştir.

Türkiye’de okul temelli yönetimin kuramsal boyutunun çalışıldığı araştırmalar:

Eğitim paydaşları nezdinde farkındalık oluşturma amacına dönük olarak **Özdemir (1996)** tarafından yapılan *çalışmada*, okul temelli yönetimin olumlu ve olumsuz yönleri üzerinde durmuştur. Güçlü (2000) tarafından yapılan benzer araştırmada ise; okula dayalı yönetim yaklaşımını oluşturan temel unsurlar ve bu yaklaşımın **güçlü ve zayıf yönleri ele alınmıştır**. Şahin (2003) tarafından yapılan çalışmada ise okul temelli yönetimin; tanımı, kapsamı, önemi, olumlu ve olumsuz yönleri tanıtılmıştır. Summak ve Karadağ (2009) yapmış oldukları araştırmada, okul temelli yönetim uygulamalarında; okul müdürlerinin üstlendikleri rol ve sorumluluklar tanıtılmıştır.

Türkiye’de okul temelli yönetim konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerini inceleyen araştırmalarda elde edilen sonuçlar:

Okul temelli yönetime ilişkin **öğretmen ve yönetici görüşlerini belirleme amacına dönük** olarak Aytaç (1999) tarafından, Ankara’daki ortaöğretim kurumları üzerinde yapılan bir araştırmalarda, “okula dayalı yönetim yaklaşımının; genel, teknik ve endüstri meslek liselerine oranla özel liselerde daha uygulanabilir olduğu görüşünün ön planda olduğu” tespit edilmiştir. Okul temelli yönetim yaklaşımının, Türk eğitim sisteminde uygulanabilirlik durumunun incelenmesi amacıyla Yalçınkaya (2004) tarafından yapılan başka bir araştırmada; “müdür yardımcısı yönetici adaylarının, öğretmen yönetici adaylarına göre okula dayalı yönetim yaklaşımını daha çok benimsedikleri, bu modeli merkezîyetçi modele alternatif buldukları” sonuçlarına ulaşılmıştır. Kapusuzoğlu (2008) tarafından, okula dayalı yönetimde denetim sisteminin işlevselliği ve katkısının, yönetici öğretmen ve müfettiş görüşleri bağlamında değerlendirilmesi amacıyla yapılan araştırmada ise “müfettişlerin, söz konusu yeterlilikleri yerine getirdiklerine inandıklarını ancak yönetici ve öğretmenlerin bu görüşe katılmadıkları” sonucuna varılmıştır.

Okul temelli yönetim girişimlerinin niteliğini, öğretmen görüşlerine dayalı olarak anlamayı amaçlayan çalışmada Tunç vd. (2012), “okul yöneticileri; okullarda bütçe planlaması yapma ve okulların gelir kaynaklarını oluşturma yetkisinin, okul yönetim kuruluna aktarılmasının daha iyi olacağını” ifade etmişlerdir. Araştırmada, “güçlü bir okul kültürü için, okul düzeyinde alınan kararlarda; öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin isteklerinin göz ardı edilmemesi” gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin okul temelli yönetim sistemine ilişkin görüşlerinin betimlemesi amacıyla yapılan başka bir araştırmada ise Ekşi ve Kaya (2011), “öğretmenlerin okul temelli yönetim sistemine ilişkin grup içi katılımların yüksek olduğu ve sisteme ilişkin görüşlerinin, iş gören olarak hizmet verdikleri okulun finansman türüne, aldıkları ödül sayılarına göre farklılaştığı” sonucuna ulaşılmıştır. Okul temelli yönetim yaklaşımı hakkında özel okul yöneticilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla, Çankaya ve Gün (2016) tarafından yapılan araştırmada ise;

“güçlü bir okul kültürü için yönetim kurulunda alınan kararlarda, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine daha çok yer verilmesinin önemli olduğu, kitap ve seçmeli derslerin öğretmenlerin tercihinin bırakılması gerektiği” hususları vurgulanmıştır. Aynı çalışmada özel okul yöneticileri, “okullarda yapılan teftişin hiyerarşiye dayalı olduğunu ve çok yararlı olmadığı” görüşünde birleşmişlerdir. Okul temelli yönetimin bir alt ögesi olarak okul temelli bütçe konusunda, uygulayıcı konumunda bulunan ilköğretim okulu müdürlerinin görüşlerinin ortaya konması amacıyla yapılan çalışmada ise Uz (2009), ilköğretim okulu müdürlerinin, “eğitimde yerinden yönetim faaliyetlerinin okul düzeyinde yapılması gerektiğini düşündükleri, okulların ekonomik sorunlar yaşadığı ve okulu merkeze alacak bir bütçeleme sistemine sıcak baktıkları” sonuçlarına ulaşmışlardır.

Okul temelli yönetimin Türkiye’de uygulanabilirlik durumunun çalışıldığı araştırmalar ve elde edilen sonuçlar:

Okul temelli yönetim biçiminin uygulanabilirliğine ilişkin yönetici görüşlerini belirleme amacıyla dönük olarak yapılan çalışmada Karataş vd. (2017), “Türk eğitim sistemi için; okul temelli yönetim mi? yoksa merkezden yönetim mi? daha faydalı olur? sorularına, eğitim yöneticilerinin %80’i “okul temelli yönetim” alt temasında birleşmişlerdir. Aynı çalışmada, okul yöneticileri, “okul temelli yönetime olumlu baktıkları, ancak çalışanların OTY benzeri yapılanma süreçlerine karşı direnç gösterecekleri ve yeniden yapılanmada sorunlar yaşanabileceği” yönünde görüşler ileri sürmüşlerdir. Okul temelli yönetim yaklaşımının ilköğretim okullarında uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen ve yönetici algılarını belirleme amacıyla yapılan çalışmada ise Summak ve Roşan (2006), araştırma katılımcısı olan yönetici ve öğretmenlerin, “okul temelli yönetim yaklaşımının ilköğretim okullarında uygulanmasının “iyi olacağı” düşüncesinde oldukları” sonucuna varılmıştır. Aynı çalışmada yönetici ve öğretmenler; “personel ve plan-program boyutlarına göre bütçe ve finansmanın sisteminin uygulanabilirliği konusunda daha düşük olumlu görüş” belirtmişlerdir. Tatık (2013) tarafından eğitimde merkeziyetçiliğe alternatif olarak okul temelli yönetime ilişkin öğretmenlerin bakış açılarını ortaya koyma amacıyla yapılan çalışmada “merkeziyetçi yönetim yaklaşımlarının, yerel veya bölgesel özellikleri ve ihtiyaçları dikkate almadığı, merkezdeki yöneticilerin karar almada baskın davrandığı” sonuçlarına ulaşmıştır. Aynı çalışmada, katılımcıların; “okullarda öğretmenlerin fikirlerine ve görüşlerine değer verilmediği, öğretmenlerin plan ve programlama konularında özgür hareket edemedikleri” sonuçlarına ulaşmıştır. Taşar (2009) ise “Kamu ilköğretim okullarına ayrılan finansmanın, talep kanalından (demand-side)/ okul merkezli yönetim temelinde kullanımı: dünyadaki uygulamalar ve Türkiye projeksiyonu” başlıklı çalışmada; “eğitim için ayrılan finansmanın, talep kanalından kullanımı konusunda dünyadaki uygulama örneklerinin genelde olumlu sonuçlar verdiği bulgularına ulaşmıştır. Aynı çalışmada, okul merkezli yönetim yaklaşımının “iyi uyarlanmış modellerinin Türk eğitim sisteminde olumlu sonuçlar verebileceğine ilişkin” bulgular elde edilmiştir. Okul temelli yönetimin, Kırşehir ilinde uygulanabilirlik durumunu öğretmen görüşleri nezdinde belirlemek amacıyla yapılan çalışmada

da ise Aksoy (2016), “okulların mevcut durumlarının okul temelli yönetim sistemine elverişli olduğunu ancak bu bağlamda okulların ciddi eksikliklerinin olduğu” sonuçlarına ulaşmıştır. Baş (2017) tarafından, “Farklı ülkelerde okul özerkliği uygulamalarının değerlendirilmesi ve Türkiye’de uygulanabilirliği” başlıklı makale çalışmasında; Güney Amerika’da ve bazı Avrupa ülkelerinde okul yöneticilerine “eğitimin temel girdisini oluşturan alanlarda (öğretmen, öğrenci seçimi, müfredat ve konu belirleme kurumsal bütçeleme serbestisi, örgütsel yapılanma, veli katılımı vb.) yetki verilmesinin, okul kurumunun inisiyatif olarak öğrenci öğrenme süreçlerine müdahalelerde bulunmak suretiyle öğrenci başarısını arttırdığına” ilişkin araştırma sonuçlarına ulaşmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Okul temelli yönetim konusunda yazılan tez ve makaleler ele aldıkları konuya göre değerlendirildiğinde, bu çalışmaların genellikle; okul temelli yönetimin kuramsal boyutu, okul temelli yönetime ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri ve okul temelli yönetimin Türk eğitim sisteminde uygulanabilirlik durumu ile ilgili olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Araştırmada, okul temelli yönetim yaklaşımını kuramsal temelde ele alan araştırmalarda; bu yaklaşımın tanımı, önemi, **güçlü ve zayıf yönleri, temel unsurları, dayandığı temel varsayımlar**, olumlu ve olumsuz yönleri ele alınarak, araştırmacı ve eğitim paydaşları nezdinde bir farkındalık oluşturma amacına dönük çalışıldığı görülmüştür.

Araştırmada, devlet ve özel okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul temelli yönetimin Türkiye’de uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerin incelendiği araştırmalarda; özel okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin devlet okullarında çalışan öğretmen ve yöneticilere oranla bu yaklaşıma daha olumlu baktıkları belirlenmiştir. Devlet ilköğretim okullarında çalışan öğretmen ve yöneticilerin ise devlet ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlere göre, okul temelli yönetim yaklaşımını Türkiye’de daha uygulanabilir buldukları, sonuçlarına ulaşmıştır.

Araştırmada, elde edilen sonuçlardan hareketle, okul temelli yönetim konusunda yapılan çalışmaların büyük oranda birbirinin tekrarı niteliğinde olduğu ve daha çok öğretmen ve yönetici görüşleri bağlamında çalışıldığı belirlenmiştir. Yapılacak sonraki çalışmalarda, konu seçiminin iyi bir literatür taraması yapılarak yapılması ve okul temelli yönetim ve bu yaklaşımın Türkiye’de uygulanabilirliği konusunda; veli, eğitim merkez ve taşra yöneticileri gibi eğitim paydaşlarının görüşlerinin de alınması önerilmiştir.

Kaynakça:

AKSOY, Feyzullah, (2016), Okul temelli yönetimin Kırşehir’de ilkokullarda uygulanabilirliği, Yayınlanmamış doktora tezi, Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ALLEN, Rebecca, (2010), “Does School Autonomy improve Educational Outcomes? Judging the Performance of Foundation Secondary Schools in England” (*DoQss Working Paper*. No. 10-02), London: University of London.

AYTAÇ, Tufan, (1999), Okul Temelli Yönetim (Ankara’daki ortaöğretim kurumları üzerinde yapılan bir araştırma), Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BANDUR, Agustinus, (2008). A Study of the Implementation of School-based Management in Flores Primary Schools in Indonesia, Unpublished Doctoral Thesis, The University of New Castle, Australia.

BANDUR, Agustinus, (2012), “School-Based Management Developments: Challenges and Impacts”, **Journal of Educational Administration**, V, 6: 845-873.

BAŞ, Muhammet, (2017), “Farklı Ülkelerde Okul Özerkliği Uygulamalarının Değerlendirilmesi: Türkiye’de Uygulanabilirliği”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 38: 147-169.

CALDWELL, Brian, (2005), School-based Management, Education Policy Series, The International Institute of Educational Planning and the International Academy of Education, Paris: UNESCO.

CHEONG, Ying, ve MOK, Mills M, (2007), “School-Based Management and Paradigm Shift in Education: An Empirical Study”, **International Journal of Educational Management**, II, 6: 517-542.

COBBOLD, Trevor, (2012) “School Autonomy is not the Success Claimed Save Our Schools”, Available: www.saveourschools.com.au/file_download/100.

ÇALIK, Muammer, ve SÖZBİLİR, Mustafa, (2014), “İçerik Analizinin Parametreleri”, **Eğitim ve Bilim**, 39: 33-38. DOI: 10.15390/EB.2014.3412.

ÇANKAYA, İbrahim ve GÜN, Cemal, (2016), “Okul Temelli Yönetime İlişkin Özel Okul Yöneticilerinin Görüşleri”, **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**, 5: 14-19.

DAVİD, Jane L, (1989), Synthesis of Research on School Based Management, Educational Leadership, 46: 46-58.

EKŞİ, Halil, Kaya, Metin, (2011), “Okul Temelli Yönetim Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşleri”, “**M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**”, 33: 45-60.

FALKİNGHAM, Les Thomas, ve REEVES, Oliver, (1998), “Context analysis- a technique for analysing research in a field, applied to literature on the management of R and D at the section level”, **Scientometrics**, 42: 97-120.

FULLAN, Michael ve WATSON, Nancy, (1999). School based management: reconceptualising to improve learning outcomes. Final paper prepared for World Bank: Improving Learning Outcomes in the Caribbean”, August, 1999.

GAMMAGE, David, (2008), “Three decades of implementation of school-based management in the Australian Capital Territory and Victoria in Australia”, **International Journal of Educational Management**, 22: 664-675.

GÜÇLÜ, Nezahat, (2000), “Okula Dayalı Yönetim”, **Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3: 65-78.

HERMAN, Jerry J ve HERMAN, Janice L, (1992), “Educational Administration: School-Based Management, the Clearing House”, **A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas**, 65: 261-263.

KAPUSUZUOĞLU, Şaduman, (2008), “Okula Dayalı Yönetimde Denetim Sisteminin İşlevselliği ve Katkısının Değerlendirilmesi”, **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 1: 16.

KARASAR, Niyazi, (2007), “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri**,” Ankara: Nobel Yayınları.

KARATAŞ Süleyman, KORKUT Gülcan, KULAKSIZ Selma, (2017), “Eğitim Yöneticilerinin Okul Temelli Yönetim Anlayışının Uygulanabilirliğine İlişkin Görüşlerine Nitel Bir Bakış”, **Journal of Research in Education and Teaching**, VI: 311-326.

KAYA, Metin, (2008), Okul Temelli Yönetim Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşleri, Yayınlanmamış doktora tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilemler Enstitüsü.

MALEN, Betty, OGAWA, Rodney T, ve KRANZ, James , (1989), What do we know about school based management? A case study of the literature - A call for research. Paper prepared for the Conference on Choice and Control in American Education, University of Wisconsin.

MURPHY, Joseph ve BECK, Lynn G, (1995), School-Based Management as School Reform: Taking stock. Thousand Oaks, CA: Corwin.

NEAL, Richard, (1991), School based management, a detailed guide for successful implementation, National Educational Service, Bloomington: Indiana.

NİR, Adam, (2002) “School-Based Management and Its Effect On Teacher Commitment”, **International Journal of Leadership in Education: Theory and Practice**, V : 323- 341.

ODDEN, Allan ve KİM, Lynn, (1992), “Changing School Finance: Imperative for The 90’s”, **Education Digest**, 57: 4-8.

ÖZDEMİR, Servet, (1996),”Okula Dayalı Yönetim”, **Eğitim Yönetimi**, II, 3: 421- 426.

PATTON, Michael Quinn, (2014), “*Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*” (Çeviren: M. Bütün ve S. B. Demir), Ankara: Pegem Akademi.

SUMMAK, M Semih, ve Karadağ Nazife (2009), “Okul Temelli Yönetim Sürecinde Görev Alan Okul Müdürlerinin Rollerini”, **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2: 3.

SUMMAK, Mehmet Semih ve ROŞAN, Şükrü, (2006), “Okul Temelli Yönetimin İlköğretim Okullarında Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen ve Yönetici Tutumlarının İncelenmesi”, **Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi**, 4: 317- 334.

ŞAHİN, Semiha, (2003), “Okul Temelli Yönetim Uygulamaları”, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, 36: 582-605.

TAŞAR, Hacı Hüseyin, (2009), Kamu **İlköğretim Okullarına Ayrılan Finansmanın, Talep Kanalı**ndan (Demand-Side)/ Okul-Temelli Yönetim Temelinde Kullanımı: Dünyadaki Uygulamalar ve Türkiye Projeksiyonu (Adıyaman Örneği), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Antep Üniversitesi, Gaziantep.

TATİK, Ramazan, (2008), Okul Temelli Yönetime İlişkin Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma, Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

TAYLOR Diane L ve BOGOTCH Ira E (2004), School-Level Effects of Teachers' Participation in Decision-Making. Educational Evaluation and Policy Analysis, 16: 302-319.

TUNÇ, Binali, BÜLBÜL, Tuncer ve ÖZDEM, Güven, (2012), “Okul Temelli Yönetim Girişimlerinin Niteliğini Anlamaya Yönelik Bir Çalışma,” **Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi**, XII: 25-42.

UZ, Mehmet, (2008), **İlköğretim Okulu Müdürlerinin Okul Temelli Yönetimin Bütçe Boyutuna İlişkin Görüşleri**, Yayınlanmamış doktora tezi, **Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**.

VOLANSKY, Ami, (2003), **From experiment to educational policy: The transition to school-based management in Israeli schools**, Volansky, A, and Friedman, I, (Eds.), School-based Management: An International Perspective. Ministry of Education, Jerusalem, : 217-233.

WORLD BANK, (2007), What is school based management? An introduction. Washington, DC: The World Bank, Education Human Development Network.

YALÇINKAYA, Münnever, (2004), “Okul Temelli Yönetim”, **Ege Eğitim Dergisi**, V, 2: 21-34.

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan, (2013), “*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*”, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YOUNG, John, (1989), Site Based Management: Implications for Education Service, <http://eric.ed.gov/?id=ED313814>.

Extended Abstract :

In the studies conducted on the base of effective school movement, it is seen that there are findings indicating that there exists a positive relationship between the quality of school outcomes and school-based management approach. This has become one of the effective basic factors that has led to the emergence of school-based management approach. School-based management is the decentralization of education which aims at participatory decision making at school level in the issues regarding implementations for the purpose of improving school (David 1989; Young 1989). School-based management have been based on the paradigms of expanding the movement of schools, of enabling education and management activities (Cobbold 2012; Bandur 2008; Volansky and Friedman 2003). In the school-based management, the duties and responsibilities of school stakeholders such as teachers, parents have been expanded (Taylor and Bogotch 2004; Murphy and Beck 1995; Fullan and Watson 1999).

Neal (1991) lists the positive aspects of school-based management as: increasing specialization, improving inter-school competitions; giving right the right to choose schools and teachers for parents; raising the morale and motivation of school staff; engaging school stakeholders in school management and decision-making; contributing to the spending of education financing on the basis of efficiency and productivity, giving priority to student needs in the utilization of school resources.

In school-based management practices, when conditions are not well established, it should be kept in mind that there are negative aspects such as more workload, low efficiency, reducing the impact of expertise, uncertainty in performance, increasing need for personnel development, mixing of roles and responsibilities, difficulty in coordination (Özdemir 1996; Güçlü 2000).

The purpose of this research is to collectively evaluate the results of master's theses and articles conducted on school-based management in Turkey. It is expected that the research will guide the researchers in this direction in the future and that it will create awareness for education stakeholders.

The research is designed on a qualitative basis and the data analysis is based on the content analysis method. The content analysis includes the stages of arranging the data according to codes and categories, defining the data and presenting the findings (Yıldırım & Şimşek 2013; Patton 2014; Falkingham and Reeves 1998). Content analysis is the case where the individual researches on the same subject are examined and interpreted together by creating themes (Çalık and Sözbilir 2014).

In the research, for the grouping and analysis process of the data, 'Publication Classification Form' which was developed by Sözbilir, et.al (2012) and which was adapted to this study by receiving expert opinions by the researcher has been used. The sample of the research consists of all the articles published in the database of National Social and Human Sciences (ULAKBİLİM) and all the theses published in the Higher Education Council Thesis Center. As a result of the scanning, 10

theses and 10 articles have been reached. 2 of the 10 reached theses have not been evaluated due to full access denial. The data of the research have been obtained from 8 theses and 10 articles. 1 of the 8 theses studied is doctoral study, 7 of the theses are master's studies. It is seen that master's studies far outweigh doctoral studies.

It has been found that school-based management studies in Turkey have been carried out in terms of investigating it theoretically, of determining teachers', administrators' and supervisors' opinions on school-based management, and of evaluating the applicability of school-based management in Turkey.

On the issue of school-based management, it is seen that the studies to create awareness for education stakeholders were carried out by Güçlü (2000); Şahin (2003); Kapusuzoğlu (2008); Özdemir (1996); Summak and Karadağ (2009), that the studies to reveal teachers', administrators' opinions were done by Aytaç (1999); Yalçınkaya (2004); Tunç et. al. (2012); Ekşi and Kaya (2011); Çankaya and Gün (2016); Aksoy (2016); Uz (2009), that the studies to determine the applicability of school-based management in Turkey were conducted by Karataş et.al. (2017); Summak and Roşan (2006); Taşar (2009); Tatık (2013).

In this research, when theses and articles on school-based management are evaluated in terms of the subjects discussed, it is concluded that these studies are mostly about the theoretical dimension of school-based management, about the teachers' and administrators' views on school-based management, and about the applicability of school-based management in the Turkish education system. This research has revealed that the previous studies that had investigated the school-based management on theoretical base were carried out for the purpose of defining this approach, of indicating its importance, of its strengths and weaknesses, of its basic elements and assumptions, of positive and negative aspects so that they could raise awareness for researchers and education stakeholders.

In the studies that examined the opinions of administrators and teachers on the applicability of the school-based management in Turkey, It has been determined that the administrators and teachers working in the private schools have been more positive about this approach than the teachers and administrators working in public schools. On the other hand, it has been concluded that teachers and administrators working in state primary schools have had more favorable opinions about the applicability of school-based management approach than the teachers employed in state secondary schools.

In the research, it has been observed that the studies conducted on school-based management are the repetitions of one another to a large extent. In this regard, it is important to make a good literature review before deciding on the subject for future article and thesis studies in order to avoid conducting similar studies.

In addition to this, it has been observed that studies on school-based management are mostly carried out on the basis of teachers' and administrators' views. For

further studies in the future, taking the opinions of other school stakeholders (parents, education managers in the city centers and in central districts) as sampling / studying group is seen as meaningful in terms of the health of decisions regarding planning and implementation. Similarly, it is also recommended to study scientific research trends abroad on the issue of school-based management.